

VERGİ CEZALARININ UYGULAMA USUL VE ESASLARI BELİRLENDİ

571 sıranolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde, 7524 sayılı Kanunla Vergi Usul Kanununun 344, 353 ve mükerrer 355 inci maddelerinde vergi cezalarına ilişkin yapılan değişikliklere yönelik açıklamalar yapılmıştır.

1.VUK'nın 344'üncü maddesine göre vergi ziyai cezası, suça konu fiile bağlı olarak ziyaa uğratılan verginin bir kat 1, üç katıya da % 50'si oranında uygulanmaktadır. 2/8/2024 tarihinden itibaren mükellefiyet tesis ettirmeksizin kayıt dışı faaliyette bulunan ve bu suretle vergi ziyasına sebebiyet veren mükelleflere kesilecek vergi ziyai cezası yüzde elli artırılarak uygulanacaktır.

2.Vergi dairesinde kayıtlı olarak faaliyet gösteriliyor olsa bile kayıt dışı faaliyette bulunulan dönemlere yönelik aynı vergi türü ve vergilendirme dönemine ilişkin sonraki bir tarihte yeni bir tarhiyat yapılması durumunda aynı artırım hükmü uygulanacaktır.

3.7524 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle 213 sayılı Kanunun özel usulsüzlük cezalarını düzenleyen 353 üncü maddesinde değişiklik yapılarak özel usulsüzlük cezalarının her bir tespit için artan tutarda uygulanmasını öngören ve aşağıdaki tabloda gösterilen (2) sayılı cetvel eklenmiştir.

Tespit sayısı	353 üncü Maddenin Birinci Fıkrasının (1) Numaralı Bendi Ceza Miktarı (Asgari-TL)	353 üncü Maddenin Birinci Fıkrasının (2) Numaralı Bendi Ceza Miktarı (TL)
2. Tespit	20.000	20.000
3. Tespit	30.000	30.000
4. Tespit	40.000	40.000
5. Tespit	50.000	50.000
6. ve Sonraki Tespitler	100.000	100.000

Tebliğ örneği uyarınca; yapılan bir denetimde mükellefin 15 ayrı müşterisine ÖKC fişi düzenlemediği tespit edilmiş ve bu tespit ilk tespit ise 15 adet ÖKC fişi için 15

adet ayrı ayrı 10.000 TL özel usulsüzlük cezası kesilecektir. Mükellef nezdinde daha sonraki bir tarihte yapılan başka bir denetimde de 20 ayrı müşterisine ÖKC fişi düzenlenmediği tespit edilirse, bu tespit 2.tespit olarak kabul edilecek ve 20 adet ÖKC fişi için 20 adet ayrı ayrı 20.000 TL özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

4.Artan tutardaki özel usulsüzlük cezasının belirlenmesinde tespit sayısı, her bir belge türü bazında ayrı ayrı ve takvim yılı esas alınarak belirlenecektir.

5.Nihai tüketiciler adına kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası 5.000 TL'dir.

6.VUK 353 üncü maddenin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan belgeleri düzenleme yükümlülüğü bulunanların bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri ve söz konusu hususun, belgenin düzenlenmesi gereken süreyi takip eden beş iş günü içerisinde ve idarenin bilgisi girilmeden önce, kendilerine belge düzenlenmeyenler tarafından idareye bildirilmesi durumunda, bu kişilere özel usulsüzlük uygulanmayacaktır. Bu durumda, anılan maddede sayılan belgeleri düzenlemeyen mükelleflere ise 213 sayılı Kanunda belirtilen özel usulsüzlük cezaları 3 kat artırımlı olarak uygulanacaktır.

7.VUK 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde belirtilen belgeler yerine, 213 sayılı Kanunda veya ilgili mevzuatı kapsamında sayılmayan belgelerin düzenlenmesi durumunda, bu belgeleri düzenleyen mükelleflere maddede yer alan özel usulsüzlük cezaları 2 kat artırımlı uygulanacaktır.

Söz konusu durumun, belgenin düzenlenmesi gereken süreyi takip eden beş iş günü içerisinde ve idarenin bilgisine girilmeden önce, belgeyi almak zorunda olanlar veya belge muhteviyatı işleminin muhatapları tarafından idareye bildirilmesi halinde, belgeyi almak zorunda olanlara özel usulsüzlük cezası tatbik edilmeyecek, 213 sayılı Kanunda sayılan belgelerden olmayan bu belgeleri düzenleyenlere ise 6 kat özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Buna göre; şayet mükellefler 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde belirtilen belgeler yerine, 213 sayılı Kanunda veya ilgili mevzuatı kapsamında sayılmayan belgeler düzenler ve bu durum belgeyi almak zorunda olanlar veya belge muhteviyatı işleminin muhatapları tarafından idareye bildirilir ve bu tespit 6 ncı tespit olması halinde; mükelleflere 600.000 TL tutarında ceza kesilmesi söz konusu olabilecektir.

8.Mükellef olmayanların fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihaz fişi ve giriş ve yolcu taşıma biletlerini almadıklarının tespit edilmesi halinde bunlara her bir belge için 5.000 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı bir takvim yılı için 50.000 Türk lirasını geçemez. Bu kişiler tarafından, idarenin bilgisine girilmeden önce belgenin düzenlenmesi gereken tarihi takip eden beş iş günü içerisinde belgenin

düzenlenmediğinin idareye bildirilmesi durumunda, bunlar adına özel usulsüzlük cezası kesilmeyecektir.

9.Elektronik ticaretin yanı sıra internet dâhil olmak üzere her türlü dijital ortamın reklam, ilan, satış ve kiralama gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hallerde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kendisine bilgi verme yükümlülüğü getirilenlerin, bu yükümlülüklerine ilişkin olarak bildirimde bulunmamaları ya da bildirimlerini eksik veya yanıltıcı bir şekilde yapmaları durumunda uygulanması gereken özel usulsüzlük cezası yeniden belirlenmiştir.

10.VUK'nın 376 ncı maddesinde, mükellef veya vergi sorumlusu; ikmalen, resen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı AATUHK' da belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen cezanın yarısının indirilmektedir. 2024 yılı için 23.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları içinse söz konusu indirim oranı yüzde yetmiş beş olarak uygulanacaktır.

11.Vergi kaçakçılığı fiillerinden doğanlar hariç olmak üzere 2024 yılı için 23.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası kesilen mükellefler, vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde uzlaşma talep edebilecekler ve 213 sayılı Kanunun "Uzlaşma" başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan ilgili hükümlerden faydalanabileceklerdir.

12.VUK'nın 339'uncu maddesine göre vergi ziyasına sebebiyet vermektен veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, vergi ziyayı cezasında cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren beşinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren ikinci yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyayı cezası yüzde elli, usulsüzlük cezası yüzde yirmi beş oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Şu kadar ki, artırım tutarı kesinleşen cezadan (kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda bunlardan tutar itibarıyla en yüksekinden) fazla olamaz.

Tebliğde yer alan özel usulsüzlük cezaları, 2024 yılına ilişkin tutarlar olup her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere arttırılarak uygulanacaktır.

İlgili mevzuata aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://www.turmob.org.tr/sirkuler/detailPdf/15f4ca29-d308-4dc7-9082-69d33fb1c9e5/vergi-cezalarinin-uygulama-usul-ve-esaslari-belirlendi>

Saygılarımızla,